

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir 'garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipscani 35

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Cu 1-a Octombrie v. 1891

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Abonamentele se fac cu multă lesnătate atât în monarhie, cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány* — *Post-Anweisung*.)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonați sunt rugați a ne comunica eventual prelungirea localității unde se află și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fașile, în care li-s'a trimis chiarul până acum.

Administrațiunea chiarului

„Tribuna“.

Șovinismul maghiar în flacări.

Contele Apponyi, conducătorul opoziției moderate, care acum vr'o câteva săptămâni se îmbia cu atâta insistență a fi considerat de un fel de aliat al contelui Szapáry, conducătorul partidului „liberal“ și actualul ministru-president al Ungariei, a făcut o schimbare de front. La Jászberény, orașul care l-a trimis în parlamentul maghiar ca reprezentant al seu, în darea sa de seamă înaintea alegătorilor sei dl Apponyi a declarat un hotărât război contelui Szapáry și cabinetului seu. Dl Apponyi se vede a fi cuprins de o completă desnădăjduire de a mai ajunge pe calea apucată la guvern. Această desnădăjduire, căruia i-a dat expresiune lămurită la Jászberény, a împins pe nobilul conte tocmai la — Murész-Osorheiu, unde la 4 Octombrie n. se întrunise sub firma „Kultur-egylet“-ului fruntașii ardeleni din lagărul șovinist. Aci la Murész-Osorheiu se afla înainte de toate faimosul Bethlen Gábor, președintele „Kultur-egylet“-ului și fostul pașe a duor comitate, românești ardeleni, aci era fruntașul kossuth-ist Ugron

Gábor, aci era și deputatul Horváth Gyula și alți aristocrați unguri malconțenți din Transilvania, care — apelează la bugetul statului. Anume pe această societate șovinistă o căuta „moderatul“ conte Apponyi, ca să fraternizeze cu ea și să așeze de nou focul „saceru“ al șovinimului, care sub presiunea politicii „conciliante“ a contelui Szapáry ardea numai în spuse. În mijlocul acestei societăți conducătorul opoziției moderate declară cauza „Kultur-egylet“-ului, adică maghiarizarea popoarelor nemaghiare din Ungaria, de cauza națiunii întregi; statul maghiar el însuși atrănu dela rezolvirea mulțumitoare a acestei probleme „patriotice“, care are trebuință de puterea statului și a întregii țări. Naționalitățile n'au îndreptățire de existență, cu ele națiunea nu pactează, prin urmare: să trăiască „Kultur-egylet“-ul!

Cuprins de emoțiune Ugron Gábor, conducătorul partidului kossuth-ist varsă lacrimi „patriotice“ despre această enunțare a liderului opoziției moderate, pe care îl strânge la pept și îl salută cu entuziasm de tovarăș de luptă.

Dacă această scenă duioasă de fraternizare șovinistă petrecută în Murész-Osorheiu n'ar fi fost însoțită și de alte aparițiuni politice, ea nu putea servi pentru altceva, decât a și ori nenumăratele dovezi despre șovinismul politic al Maghiarilor. Însă dl Apponyi n'a intenționat se producă prin atitudinea sa numai atât. El a voit să dea mai ales guvernului o avansă în materie de șovinism. Și i-a succedat.

Căci în aceeași zi, când contele Apponyi a făcut enunțările sale la Murész-Osorheiu, organele guvernului maghiar publică scirea, că ministrul de culte face preparativele pentru înființarea *kisdedőv*-urilor. Va să zică cabinetul Szapáry, cu toată politica sa „conciliantă“ simte trebuința de a paraliza enunțările șoviste dela Murész-Osorheiu a contelui Apponyi prin aceea, că el se prezenta înaintea conaționalilor sei și mai șovinist. Contele Apponyi cu „Kultur-egylet“, contele Szapáry cu „*kisdedőv*“-uri! E o licitație formală pentru fapte șoviste.

Concluziunea, ce trebuie se o tragă fiecare din acest spectacol trist, e că în Ungaria, pe cât timp Maghiarii poartă exclusiv cămașă, e cu neputință un guvern, care s'ar pute emancipa de șovinism. Așa a fost în trecut, așa e astăzi și așa are să fie și în viitor.

„Era de împăcare“ și „politica conciliantă“ a cabinetului Szapáry nici n'au ajuns a fi mai mult decât cuvinte frumoase, cu care se împodobească articolii oficioși scriși pentru ochii lumii, și ele dispar într'un moment înaintea molochului ce se numește șovinism și care dominează aici la noi guvern, partide și societate.

„Dualismul maghiaro-român“ „bine stabilit“ al dlui Babeș se prezintă acum în această lumină și mai subred. E cu puțință a cugeta în serios, că se vor găsi între Maghiari bărbați, care nu numai se voească, ci se și poată a realiza vre-o înțelegere cât de cât acceptabilă cu naționalitățile, când oameni politici de talia conților Szapáry și Apponyi sunt necesități a se folosi drept armă politică de *kultur-egylet*-uri și de *kisdedőv*-uri? E cu puțință a se mai bizui pe vederi și convingeri politice, care pornesc dela principiul, că sistemul de guvernare actual nu formează o pedecă pentru împlinirea drepturilor și aspirațiilor Românilor din patria noastră?

Cu ocaziunea desbaterii reformei administrative cabinetul Szapáry, spriginit de întreg partidul guvernamental a dăvedit în mod suficient ce mare deosebire e într'aceea-ce voește și într'aceea-ce poate, ear' acu tot acest cabinet e silit se introducă politica sa „conciliantă“ față cu naționalitățile și „era de împăcare“ prin măsuri pentru punerea în practică a unei legi, care mai mult și mai simțitor lovesce în naționalități. O schimbare de guvern în ori-ce direcțiune, nu ne deschide decât prospecte tot mai rele. Contele Apponyi ne-a dovedit la Murész-Osorheiu, că e totdeauna gata a intra în apele șovinismului. Și după Apponyi ar veni Irányi, Ugron, Polonay, Eötvös și Hennthaler! Unde sunt dar' cercurile maghiare accesibile pentru idea „sublimă“ a dlui Babeș? Unde e o rață de speranță pentru împlinirea drepturilor și aspirațiilor române în mijlocul acestui potop șovinist?

Broșura dlui Alexandru Mocsonyi, după-cum cetim în organul metropolitului Miron Român, în adevăr se tipărește în tipografia de sub oblăduirea Înaltpreasfinției Sale, dar' nu e broșură ci o — „epistolă“, „spre întrebuințare privată ori răspândită între amici de principii“. Ținem, că după schimbarea situației dlui Szapáry și Apponyi și „epistolă“ va deveni, — *privatissimă*! Desmin-

țirea se face altcum într'un limbaj fără îndoaială demn de un *Veniamin Costach*, cu care Înaltpreasfinția Sa și Excelența Sa metropolitul *Miron Român*, e asemănat în însași organul seu și chiar cu privilegiul acestei „desmințiri“.

Calătoria regelui României. Cetim în „Neue Freie Presse“ dela 6 Oct.: Relativ la scirea, că regele României în curând va merge la Berlin, i-se scrie lui „Hamburgischer Correspondent“ din isvor autorizat, că deocamdată poate fi considerat de sigur numai atât, că regele Carol trecând prin Austria se va prezenta la Curtea din Viena, și anume din simplul motiv, că ar comite o lipsă de curtoasie, dacă nu ar căuta pe Împăratul Francisc Iosif, trecând peste teritoriul lui. Că acestei vizite — va urma altă vizită la curtea împărătească din Berlin, cel puțin în vederea relațiilor de înrudire de aproape nu poate apăre nevroșimul, mai ales că înainte de bolnăvirea reginei a fost proiectată o călătorie în Germania, dar' din această cauză a fost amânată deocamdată. Este adevărat că ici colo s'a putut ceti prin foi, că raporturile în care se află regatul României, dau privilegiul urgent de a căuta cea mai strînsă alăturare la tripla alianță și astfel călătoriei regelui Carol ușor i-se poate atribui un înalt caracter politic. Cu toate aceste cercurile diplomatice din Berlin nu sînt dispuse la această interpretare.

Și mai pe față.

Natura statului unguresc, s'a dîs de multe-ori și trebuie se repetim și mai de multe-ori, nu este de loc potrivită de a se face din el stat național. Nici una dintre naționalitățile statului, într'o privință sau într'alta, nu dispune față cu celelalte de atîta superioritate, ca să fie în stare să le înghită și să le și mistue. De aceea ori-și-care dintre naționalitățile aceste se ridică cu pretensiunea de a-l naționaliza, îl amenință în existența lui.

Atîta este de evidentă natura aceasta a statului unguresc, încât numai oameni lipsiți de vederi nu o pot vedea.

Și cu toate aceste naționalitatea maghiară, de altmintealea cea mai puțin chemată de a naționaliza statul unguresc, vedem din zi în zi tot mai mult, că se simte și chemată și în stare de a executa opera aceasta inexecutabilă. Dîcem inexecutabilă, fiindcă în statul unguresc sînt astfel grupate naționalitățile, încât ori rămîne statul poliglot și rămân toate la olaltă, pe cum

sînt, ori apoi împinse de vanitatea maghiară, cele nemaghiare vor deveni centrifugale, fiecare la elementul seu afară de patrie; ceea-ce tocmai naționalitatea maghiară mai puțin ar trebui să dozească sau să voească.

Oamenii însă, care au luat în mână conducerea naționalității maghiare sînt cu totul de altă părere. Ei cred pe Maghiari harnici de a asimila tot ce se află în statul unguresc și a face din toate elementele un element, — maghiar. Aceasta la început ni-o spuneau nouă nemaghiarilor mai cu perdea, mai tîrziu cu oareși-care sîfială, dar' ceva mai pe față. Acum nici perdea nu le mai trebuie, nici de sîfială nu mai au lipsă. Și mai pe față ne spun acum J. e. ce sînt „Kultur-egylet“-urile. Nu mai e deosebire în privința aceasta între Hélyi Irányi, Ugron și Apponyi.

Și noi avem convingerea, că nici unul din corifeii politici maghiari nu cugetă altfel. Vanitatea națională a luat între dîșii dimensiuni atît de întinse, încât strîig în gura mare, că naționalizarea statului unguresc este pentru Maghiari un postulat indispensabil. Ei țin că națiunea, și când dîc „națiune“ numai pe sine se înțeleg, singură este chemată a fi fortăreața Europei în Orient. De aceea resping pactarea cu elementele, ce pretind pentru rasa lor individualitate deosebită.

Adevărat, că nu ne încântă spunerea adevărului așa nesfîit și totodată și mai pe față, cum l-am auzit acum mai pe urmă dela Osorheiu, din marginea Câmpiei transilvane române. Însă cu mulțumită tot sîntem datori domnilor Apponyi și Ugron și tuturor căți au bătut în palme și au aplaudat acestora. Nu numai atîta. Sîntem recunoscători tuturor acelor, care aproape pe corifeii ce au pașit pe cărarea aceasta, pentru-că ne spun cu voce înaltă ce pericol ne așteaptă.

Cu deosebire însă acum în timpul când s'a ivit ideea seducătorului dualism maghiaro-român trebuie se le fim cu îndoită recunoștință. Căci, dacă n'ar striga ei așa tare, că statul unguresc trebuie să se unitar în privința națională și nu ne-ar spune tot ei, că bună-oară Români, ca naționalitate nemaghiară, să nu se gîndească, că pot pacta cu Maghiarii, ca individualitate deosebită: s'ar afla oameni, care s'ar înduleci de melodosul dualism și ar căde în cursă, ca și nefericitul Dragoș în anul 1849.

FOIȚA „TRIBUNEI“

Fata ori tigru?...

— Poveste arabă* —

Traducere

de

Ioan Russu Șiranul.

... Odată cinci soli, din țeri depărtate au sosit la palatul împărătesc. Ei au fost primiți cu cinstea cuvenită de către mai marele curții, căruia i-au spus următoarele despre scopul venirii lor:

— Prea slăvite domn! Un supus de al țerii noastre s'a întemplat să fie aici în aceea zi, când un tîner, — care a îndrăznit să ceară mîna ficei împăratului, — a fost condamnat să deschidă înaintea întregului oraș ușa unei despărțiri din arenă fără a ști în care va fi fîica împăratului, și în care va fi tigru, sîlbatec și mort de foame. Supusul țerii noastre, care vr'unei scene sângeroase n'a așteptat să vadă unde nimerese tînerul, ci a încălecat pe o cămilă și a alergat acasă.

„Ajuns în patrie, ni-a povestit întemplantarea, care a deșteptat o mare curiozitate în toată țeara; tuturor ne părea însă rău, că nu a așteptat sfîrșitul. Am nădăjduit multă vreme, că doar' doar' ni-se va vesti ceva, dar' până în cîsial plecării noastre nici un călător nu s'a întors de pe aici, care să ne poată spune ceva. În cele din urmă am fost trimiși noi aici să întrebăm la locul cuvenit:

Cine a eșit pe ușa, la care a nimerit tînerul: fîica împăratului ori tigru?

Mai marele curții înțelegînd cele pentru care au venit acolo soli, i-a povestit într'o cameră mare, care strălucia de frumoasă ce era, și după-ce li-a dat câte a ceașcă de cafea, ciubuc, șerbeturi și alte beuturi recotoare, li-a vorbit astfel:

„Oameni buni. Înainte de a răspunde întrebării voastre, am să vă istorisesc ceea-ce s'a petrecut puțin după-ce supusul țerii voastre a fugit de aici.

„Se scie în toată țeara, că împăratului nostru îi place să adune la curtea sa pe toate femeile frumoase și drăguțe ce se găsesc în marea lui împărăție. Așa, că dacă lumea n'ar fi auzit și despre felul ciudat cum împarte dreptatea și cum se poartă cu străinii împăratul nostru, ci ar ști numai despre fetele frumoase și bogăția mare dela noi, apoi n'am pute închide porțile palatului nici-odată de străinii mulți care își încearcă norocul.

„Nu demult a venit la curtea noastră un falcic fiu de împărat. Împăratul nostru îl primi cu cinstea cuvenită și-l întrebă ce l-a adus la noi. El răspunde, că a auzit de frumuseța și bogăția fetelor dela curte și a venit să ceară pe una de soție.

„Auzind acestea împăratul nu mai putea de năcaz. Vinele de pe frunte i-se umflară, nu-și găsia astîmpăr pe tronul lui de aur... Noi toți ne spărirăm și ne așteptam la o judecată aspră. Împăratul își stăpîni însă mînia, și, destul de blînd, dîse oaspelei:

— Dorința ta va fi împlinită. Mîne te voi cununa cu cea mai frumoasă fată dela curtea mea.

Apoi întorcîndu-se către noi, ne dîse:

— Pe mîne să fie totul gata pentru nuntă. Introduceți pe ginere în camerele ce i-se vor da, trimiteți-i pe meșteri să-i facă cele trebuincioase. Dați-i de toate ce dorește, ca să fie bine pregătit de nuntă.

— Dar', Măria-Ta, înainte de a începe pregătirile, poate...

— Nici o vorbă, se răsti împăratul, întorcîndu-se către june. Am dat ordinele, ori-ce vorbă ar fi zadarnică. Tu ai dorit ceva, eu îți împlinesc dorința. Dumneșeu cu tine, mîncă ne întîlnim la prînz“...

„Împăratul se sculă. apoi, ear' fîciurul de împărat fu condus în odăile sale, unde se începură pregătirile pentru nuntă. Ginerile era însă trist, se plimba îngrijit în sus și în jos prin casă.

— Nu înțeleg graba aceasta proastă. Dar' eu nu doresc numai trupul, ci aș vră să cunosc și sufletul, bunătatea de inimă ce poate să aibă mireasa mea.

— Dela noi nu poți afla nimic, răspunserăm. Ceea-ce dorește împăratul, trebuie să se împlinească. Noi de capul nostru nici nu scim, nici nu putem să facem nimic.

— Împăratul e ciudat. Nu prea mă pot împăca cu gîndurile lui.

Abia dîse aceste tînerul, și un om înalt, cu umeri lați, cu uitătura pătrundătoare, se apropiă de tîner. Pe umărul seu drept avea o seacă lată și ascuțită, pe care de altfel o purta ușor, par'că ar fi fost o jucărie.

— Dar' tu cine ești, — întrebă tînerul dîndu-se îndărăt.

— Sînt ajutorul împăratului. Când împăratul i-a spus cuvîntul față cu un supus

al seu ori față cu un străin, și acestia nu sînt de o părere cu el, eu fi însoțesc pretutindeni. Și dacă se întemplă să uite de datoria către împărat, e destul ca să mă privească, și-și aduce aminte apoi de totul.

Fiul de împărat uitîndu-se și el la acest om voinic, nu mai dîse nimic, ci se lăsă croitorilor care veniseră să-i ie măsura.

A doua zi întrebă când îl vor duce să-și vadă mireasa.

— Aceasta este treaba împăratului, noi n'am puté să scim, nici să ne amestecăm, — i-se răspunde.

— Măria Voastră, întrerupse cel cu secura, poți și să încredințai și Măria Voastră, că țășul acestei seculi este bine ascuțit.

Își smulse apoi un fir de păr din cap și punîndu-l pe țășul seculii îl tăia în bucăți. Ginerile neastîmpărat privi cu ochi uimiți și se liniști.

Veniră apoi trimișii împăratului să conducă pe ginere înaintea tronului.

Ajuns aici, el începu:

— Luminate împărate! Înainte de a începe... Nu puțin însă se dîcă mai mult, căci un curtean se apropiă de el, și-l legă peste gură cu o panglică de mătăasă; îi legă și ochii ca să nu vadă. Făcî apoi nod legătura și se retrase. Ginerile voi atunci să se deslege, dar' cel cu secura se apropiă de el și-i șopti la ureche:

— Sînt aici, Măria-Voastră!

Ginerile simți fiori reci prin cap, ear' mîinile îi cădură în jos fără puteri.

Peste puțin auzi glasul popei, care începea cununia. Auzi și un ușor foșnet de

rochie și cum preotul dîse miresii să întindă mîna dreaptă ginerelui... Simți apoi o mîna moale și mică înțînă lui... Dulci fiori îl cuprinseseră. Preotul întrebă pe fată dacă-l voește de bărbat pe acest tîner... Un „da“ dulceag se auzi... Ginerelui tot sîngele i-se grîmădi pe inimă. Glasul acesta îl încântă. Întrebat fiind, răspunde și el un „da“, după care preotul vesti, că ceremonia e sfîrșită.

Mirele auzi ear' acel foșnet de rochie, simți o bucurie neșpusă, când veniră să-l deslege la ochi. Se întoarse spre dreapta să vadă pe mireasa sa... Nu mai era însă nimenia lîngă el, vîdî numai pe împăratul care se coborî de pe tron și-l prinse de mîna.

— Unde este mireasa mea?

— Este aici, răspunde împăratul, ducîndu-l spre o ușă, a cărei perdea fu dată la o parte. Întrară într'o sală mare, luminoasă, unde stăteau înșiruite patruzeci de fete, una mai frumoasă decît alta, și îmbrăcate toate la fel.

— Apropie te, și-ți alege nevasta, dacă ai curaj, dîse împăratul. Se scii însă, că dacă vei nimeri pe alta, te așteaptă secura... Nu sta atîta la îndoaială, ci haide, alege-o!

Mirele abia se ținea pe picioare. Trecu pe dinaintea fetelor, fără însă a observa vre un semn care-i mireasa. Toate erau frumoase, tinere, în haine la fel, toate privau în jos, se roșiau chiar când le întîlnia cu ochii, toate aveau mîni mici și moi, dar' nici una nu găsia o vorbă, nici una nu-și mișca nici măcar degetul. Sciau și ele că nu e de glumit cu împăratul.

*) Din „Călimdarul poporului“ pe anul 1892.

Sunt oameni, care au finit și în la dualismul maghiaro-român și care dic, că Românii nu mai au ce căuta la Viena, pentru-că Viena numai îi înșală.

Apponyi, Ugron și ministerul unguresc însă ne spun și ne fac să înțelegem, că în calitate de Români acestia n'au ce căuta la Budapesta.

Cum a înșelat Viena pe Români o scim, căci fără de Viena Românii n'ar fi astăzi acolo unde sunt, înțelegem în ce privește dezvoltarea culturală a Românilor. Scim și ce au devenit Românii decând a crescut influența Budapestei asupra statului unguresc, și prin cele-ce ne spun corifeii maghiari ce mai au de așteptat dela Budapesta.

Din partea maghiară se fac de ne-numerate ori imputări Românilor, că nu dau semne de aderență la instituțiile statului unguresc. Românii n'au conspirat ca Maghiarii la timpul lor contra statului unguresc. S'au supus ca oameni ai ordinii, tuturor legilor după-ce au devenit perfecte. Au făcut însă Maghiarii ceva, ca instituțiile create de ei să se facă plăcute Românilor?

Maghiarii se nu uite, că ei n'au satisfăcut întru nimica obligamentelor câte au luat asupra-și. Din contră au dat uitării obligamentele lor îndată-ce s'au vădit în posesiunea puterii și de atunci au alergat numai după fantomul ideii de stat maghiar.

Va se dică, ei au alungat pe Români și-i alungă până în ziua de astăzi dela instituțiile, la care lor li-se pare că Românii nu aderează și așa ei ar trebui mai puțin să le facă imputări.

Românii însă de când ved și mai pe față ce voiesc corifeii Maghiarilor, sigur că vor ști de cine să asculte și ce să facă. Fără de a-și bate mult capul cu extravaganțele maghiare și cu utopiile lor politice se vor născu acolo unde se cuvine să născă fiecare cetățean credincios patriei, adică ca statul unguresc se rămână ceea-ce-i dictează firea lui, stat poliglot, stat în care fiecare naționalitate să-și afle mulțumirea și îndestularea sa fără de a renunța la individualitatea sa națională.

Spre sfârșitul acesta însă trebuie făcut ceva din partea Românilor, ceva hotărât și la loc competent, căci cu vorbe numai cauzele române nu se ajută. De aceea: *ceterum censemus, memorandum esse...* cât mai curând.

REVISTA POLITICĂ.

Sibiu, 26 Septembrie st. v.

Bugetul pro 1892.

După o telegramă ce am primit aseară târziu, ministrul de finance a prezentat în ședința de ieri a casei deputaților proiectul de buget pro 1892. Cheltuelile ordinare sunt prelimate cu 368,100.562 fl., cele transitorii cu 7,275.728 fl.; investițiile cu 13,317.528 fl.; cheltuelile

— Ce întârzi, dize împăratul. Dacă 'mi-s'ar da mie să aleg, nu aș sta o clipă pe gânduri, ci aș grăbi să o iau și să o duc acasă.

Ginerele se plimba încurcat pe dinaintea fetelor. În cele din urmă băgă de seamă ceva: Când a trecut pe dinaintea uneia care i-se părea cea mai frumoasă, aceasta zîmbi, ușor înșel de tot, ear' alta, care era tot așa de frumoasă, se întinse la față.

— Că din aceste două este cea care îi e soție, numai încapea îndoaia. Dar' care? Una zîmbesc. Oare nu zîmbesc ori-ce femeie când se apropie bărbatul ei de ea? ... Nu poate oare însă să zîmbească și pentru-ca să nu o aleg pe ea, ca astfel să fie ea cursă a nefericirii mele? ...

Și se mai gândi mirele: Și ear', în asemenea casuri nu s'ar supăra, nu s'ar întinse fața ori-cărei femei vînd că bărbatul ei se apropie de ea fără a pretinde îndată drepturile ce le are? ... Nu gânditoare, tristă chiar, ar trebui să-l privească și să-i dică: "Eu sunt soția ta. Nu observi aceasta? Nu o simți? Vino dar'!" Și dacă nu ar fi ea cea cu care m'am cununat, nu ar putea oare să dică cu fruntea încrețită: "Nu mă privi, "oa" este mai încoale, a treia sau a patra, mergi mai departe, nu vreau să fiu cauză a morții tale, te rog!" ... Sau: Soția mea nu 'mi-a vădit bine fața la cununie, nu trebuie oare să zîmbească acum, când mă vede și-i plac, ori nu trebuie să se supere când mă vede și nu-i plac? ... Zîmbetul chiamă pe iubit, fața întunecată poate să fie imputare pentru cel-ce întârzie. ... Zîmbetul —

comune extraordinare cu 6,647.123 fl.; la olaltă 395,340.941 fl.; față cu anul trecut cu 26,647.125 fl. mai mult. Venitele ordinare sunt prelimate cu 389,528.981 fl., cele transitorii cu 5,824.955 fl.: la olaltă 395,353.936 fl.: față cu anul trecut mai puțin cu 26,345.353 fl. și excedentul, care în anul premergător a fost de 12.995 fl., ear' în anul acesta este de 26.205 florini. Bilanțul arată 368,100.562 florini la cheltueli și 389,528.981 fl. la venite, prin urmare un excedent de 21,428.491 fl.

Din România.

Cetim în „Neue Freie Presse“ dela 6 Octomvrie: După sciri sosite din București, camerele României vor fi convocate în sesiune extraordinară încă înainte de termenul stabilit pe 15/27 Noemvrie. Motivul acestei măsuri fără îndoială este poziția cabinetului Florescu, care în compoziția sa actuală nu se mai poate ține, ear' de altă parte greutățile, care au zădărnicit toate încercările de până acum de a întări guvernul prin reprezentanți ai grupurilor ce stau afară de tabăra guvernamentală. Cabinetul se încearcă acum a se salva prin aceea, că a început negocieri cu primarul capitalei Pache Protopopescu spre sfârșitul ca acesta să intre în cabinet. Anume acesta are să primească sau portofoliul justiției, administrat în mod interimar de Vernescu, sau acela al domeniilor, comerțului și agriculturii, al cărui posesor numai după nume este Isvoranu. După părerea corespondentului nostru din București prin această întregire a cabinetului ministrul Florescu nu ar căpăta nici o garanție remarcabilă a existenței sale. Căci ori-cât de mari ar fi meritele lui Pache Protopopescu pentru înfrumșetarea orașului București, merite altcum foarte întinse prin protecționism și lipsă de control, ca om politic actualul primar al capitalei române nu poate pretinde nici importanță nici încredere. Om politic fără șira spinării, acesta nu va da cabinetului slăbit de bătrânețe al lui Florescu nici o consistență, cu atât mai puțin, că Pache Protopopescu, cu toată energia sa administrativă, el singur a avut totdeauna trebuință de razim, pentru a putea peste tot trece de om politic și parlamentar.

Din Bulgaria.

O telegramă din Sofia anunță, că Stambuloff voiesc să expulzeze din Bulgaria toți refugiații și să roage guvernul sârbesc într-o notă a opri emigranților bulgari petrecerea în Sârbia. Într'un consiliu de miniștri presidat de principele, acesta a propus formarea unei garde de corp, compusă din străini, dar' ministrul de război și cel de finance au protestat în mod energic. Stambuloff a rugat pe principele să amâne discuțiunea acestei propuneri.

— Și acum ascultă cuvântul meu din urmă, dize rēstimpăratul. Dacă în timp cât voi număra douăzeci nu-ți vei aduce înaintea mea soția, voi face-o îndată vedu.

Cel cu seurea se apropie atunci ear' de mire, și-i dize:

— Sunt aici, Măria-Voastră!

Mirele nu mai perdă o clipă. Se apropie repede și fără șovăire, luă de mână o fată și...

Clopoțele începură să sune îndată, poporul adunat în curtea împăratului striga de bucurie, toți se grăbiră să strîngă mîna mirelui, care alege din rind toamă pe fata cu care fusese cununat.

... „Și acum, încheia mai marele curții care povesti cele de până aci solilor, dacă voi îmi veți spune pe care fată a ales-o fiul de împărat: pe cea care a zîmbit, ori pe cea cu fața întunecată, vă voi spune și eu, cine a eșit atunci pe ușa la care a nimerit îndrăgnețul tiner: frumoasa fiică de împărat ori tigru?”

Toate aceste s'au petrecut demult, sunt două mii de ani de atunci. Dar' chiar când cei cinci soli ar fi trăit să se gândească mereu la ce vor răspunde, e greu de crezut că ar putea da răspunsul.*

Siria, 17/29 Iulie 1891.

*) Asupra întrebării: cu care fată a fost cununat tinerul? rugăm pe cititorii noștri să ne comunice părerea lor. La timpul seu dintre răspunsurile ce vom primi, pe cele mai bune scris și mai cu spirit motivate le vom publica în „Foia”.

Din Sârbia.

Diarul „Dnevni List“ din Belgrad publică acum a doua oară, un articol vehement contra protectorilor rusești ai metropolitului Mihail. Numita foaie avertisează pe Ruși să nu-și înstrăineze și pe Sârbi, după-cum s'a întâmplat deja cu Polonii, Bulgarii, Românii și Grecii.

Din Germania.

Se telegrafează din Berlin, că într'o adunare a social-democraților, care a avut loc la 5 Octomvrie, conducătorul acestora Bebel a declarat, că dacă Franța face cauză comună cu Rusia, atunci democrația socială este silită să se alieze cu dușmanii sei pentru a zdrobi Rusia.

Rusia și tulburările din China.

Pe când toate puterile europene încep acțiunea comună contra Chinei, pentru a exopera apărarea creștinilor de acolo, presa rusească provoacă pe guvernul rusec a nu se alătura la acțiunea puterilor europene și a păstra sânge rece față cu situațiunea amenințată a Europeanilor din China. „Grazdanin“ dize, că Europa numai de aceea voiesc să atragă Rusia la acțiune, pentru-ca să nimicească relațiunile ruso-chineze. De aceea Rusia nu trebuie să se lese a fi amăgită, ci să deee pace afacerii chineze. „Moskovskia Viedomski“ scrie: „Supuși rusești nu sunt amenințați în China; imperiul rusec prin urmare nu are nici o cauză de a-și strica bunele relațiuni cu imperiul ceresc“. Va să dică Rusia voiesc să documenteze, că între ea și Europa nu există nici o solidaritate.

„Memoriul studenților români și străinătatea“.

Anvers, 21 Sept. 1891.

Domnule Redactor!

Memoriul studenților români continuă a fi încă obiectul celor mai favorabile apreciațiuni din partea presei europene. Și aici de parte la marginea occidentală a continentului nostru el a avut un echou tot atât de puternic ca pretutindenea pe unde a fost răspândit.

Am înaintea mea textul francez al unui articol publicat în nrul dela 30 Septemvrie al celui mai mare ziar ce apare în Belgia în limba neerlandeză (limba literară flamandă și olandeză) „Het Handelsblad van Antwerpen“. Vi-l trimit în românește, rugându-vă să binevoiți a-i face loc în coloanele „Tribunei“.

„Români și Maghiari“.

„În București a apărut acum câteva luni un „Memoriu“ publicat de studenții universitari români, care se ocupă de situațiunea Românilor, care locuiesc în afară de regatul României, și adică de a celorlora, care locuiesc în Transilvania și Ungaria.

Acest „Memoriu“ a fost tradus în limbile principale din Europa și răspândit pretutindenea. O adâncă impresiune au făcut faptele asupra cărora el face lumină și care nu sunt demne de un popor liber, care este din secolul al XIX-lea (Maghiarii).

Este de prisos să mai spunem, că monarhia austro-ungară este formată de mai multe popoare, care fiecare vorbesc limba sa proprie. În același timp însă într'o parte predomină elementul german și în cealaltă elementul unguresc sau maghiar.

Cu toate-că legile, care guvernează aceste diferite popoare, respectă mai mult sau mai puțin drepturile fiecăruia dintre ele, se întemplă adese-ori, că o națiune prin mijloace malicioase, caută să predominie pe cealaltă, asuprindu-o și impunându-i cu forța limba sa, nimicind astfel și drepturile garantate ale popoarelor monarchiei.

Astfel este cazul cu Românii, care locuiesc în Transilvania și într'o parte a Ungariei. Acest popor, descendent al Romanilor, vorbind o limbă, care are multă asemănare cu latina, geme de ani sub jugul Maghiarilor, un popor asiatic, descendent al Hunilor și vorbind o limbă asiatică cu totul tot diferită de limbile europene.

Ei bine! singular scop al Maghiarilor este de a constrînge pe Românii din Transilvania și Ungaria a se folosi de limba maghiară, a-i face să-și peardă cu totul caracterul lor național cu un cuvânt de a-i maghiarisa.

Mărturisim, că o astfel de întreprindere este ne bună; nu așa ușor se poate lua limba unui popor. Noi Flamanzii sîntem un exemplu viu în privința aceasta. Ce nu s'a făcut de sute de ani și ce nu s'a mai face chiar astăzi pentru a face din noi Francezi?! Nu s'a ajuns însă la nici un rezultat.

Situațiunea Românilor din Ungaria are multă asemănare cu aceea a Flamanților. Sunt deci frați, care luptă pentru apărarea limbii și care combat influența maghiară.

Istoria Românilor nu a fost decât o luptă pentru existența de mai multe veacuri. De când s'au stabilit în văile Carpaților și până în zilele noastre, ei au fost expuși la toate persecuțiile, așa încât putem dică că este o minune dezvoltarea virilă și puternică a acestui popor.

Nu este locul aici de a urma pas de pas istoria Românilor. Va fi de ajuns dacă vom spune, că acest eroic popor a avut de a se lupta în decursul existenței sale cu tot felul de inimi, că timp de 1200 de ani țeara Românilor a fost încărcată de barbari și că mai târziu au avut să suferă invasiunile turcesci și rusești.

Astăzi totul s'a schimbat. Nici Goții, nici Hunii, nici Slavii, nici Vandalii, nici Lombardii, nici Tatarii nu mai vin să distrugă câmpurile lor; dar' cu toate acestea lupta lor încă nu e terminată, cel puțin pentru o parte a acestui popor nu.

Aproape jumătate din descendenții vechilor Romani sunt constituiți într'un stat liber și înfloritor sub sceptrul unui rege, a cărui soție a sciut storcea ca poetă admirațiunea lumii. Dar' vai! cealaltă parte a poporului român, care nu e despărțită de cealaltă frați decât politicește, nu este așa fericită ca cea dintâi. Cealaltă Români locuiesc în statele din împregiurime, adică în Sârbia, Bulgaria, Basarabia etc. Cea mai mare parte însă locuiesc în Transilvania și în Ungaria-Orientală.

Mai cu seamă acești din urmă, Românii din Transilvania și Ungaria în număr de peste 3 milioane, își ved naționalitatea și prin urmare și existența lor amenințată, și strigătul de alarmă al tinerimii universitare, viitorul României a răsunat puternic în Europa.

Acest strigăt nu va rămâne fără echou nici în inimile Flamanților, căci ei încă luptă pentru naționalitatea lor și deci vor avé de sigur cuvinte de încurajare și însuflețire pentru Români.

Cu curajul dar' la luptă Românilor, victoria va fi a voastră“.

Șovinismul unguri se pot felicita de numele „frumos“ ce i-l au făcut în Europa. Articole de felul acestuia sînt tot atâtea noduri de înghițit pentru ei. Și noduri de aceste nu vor mai înghiți ei multă vreme, fără-ca să nu li-se oprească vr'utul și în gît.

Săceleanul.

Cronica din Budapesta.

Budapesta, 5 Octomvrie st. n. 1891.

(Constituirea societății „Petrul Maior“.) Societatea tinerimii române din Budapesta și-a ținut ședința sa primă generală Sâmbătă în 3 Oct. st. n., în care ședință și-a ales comitetul pe anul școl. 1891/92 în modul următor: Președinte: George Morariu, stud. med.; vicepreședinte: Alexandru Mihaș, stud. filos.; secretar: E. Cristea, stud. filos.; notari: I. David, stud. jur. și Atanasie Boithor, stud. med.; bibliotecar: Mihail Ciuta, stud. jur.; casier: Ioan Petroviciu, stud. filos.; controlor: N. Kékényesi, stud. jur.; econom: Petru Pența, stud. jur. — Alegerea comisiei literare s'a amînat din diferite cauze la proxima ședință. Între cauzele amînării a fost și aceea împregiurare tristă, că societatea abia numără 20 de membri ordinari. Este un lucru foarte trist, că indiferentismul unor tineri români de aici e atât de mare, încât nu se interesează nici de cauza lor proprie, apărată cu atîta zel în stîul societății „Petrul Maior“.

(Acțiune în contra contramemorandului maghiar.) Tinerimea română de aici a discutat într'o ședință cauza contramemorandului maghiar și a luat conclud în unanimitate, că aderează la acțiunea pornită de comitetul executiv la Graz, și a ales totodată o comisiune, pe care a însărcinat-o cu adunarea datelor necesare pentru un răspuns la contramemorandul maghiar și cu transpunerea acestor date în mîinile comitetului executiv din Graz.

(Ear' domnul Alexici!) Bine cunoscutul domn Dr. Alexici György nu e îndestulit cu laurii deja câștigați și are de gând să-și sporească din nou meritele sale patriotice prin o nouă acțiune. Așind anume de răspunsul, ce se pregătesce la contramemorandul maghiar, a și început să pună baza unei noue replice, în care să declare toate aserțiunile Memorandului și răspunsului român de scornituri și minciuni. (Bene notandum: D-sea încă se ține de Români!) Ear' spre a da un pond mai mare aserțiunilor sale, va aduna cât de multe (?) subscrieri pentru replica sa dela acei Români (?), care se declară aderenți ai principiiilor sale. Să-i fie de bine!

(„Viitorul“ rediuvus.) Precum se vorbesce prin cercurile bine informate, fama despre un nou organ român național (!) al domnului Babeș — este întemeiată. Deocamdată însă numai atîta pozitiv am aflat, că între colaboratorii acestui ziar va fi și dl Alexici György. *Nobile par...*

(Gura păcătoșului adevăr grăescel) Hunfalvy Pál, bine cunoscutul savant maghiar (?), și-a sârbat Duminică iubileul de 50 de ani, de când e membrul academiei maghiare. Din incidentul acesta i-s'a făcut o ocaziune din partea academiei, presidentul căreia, br. Roland Eötvös, accentuă în vorbirea sa, că Hunfalvy a dovedit prin activitatea sa, cum poate un învățat maghiar (!), — scriind în limba maghiară, — să atragă atențiunea lumii învățate asupra sa. Sărbătoritul bărbat a mulțumit cu emoțiune și a rugat pe conducătorii academiei, ca să nu cedeze nici-când curentelor zilnice, ci se rămână ne-strămutați prelungă chiemarea lor, care e lucrarea științifică. — Va să dică dl Hunfalvy a aflat de lipsă de a da academiei maghiare acest sfat! Și toamă dînsul?... Caracteristic și — ridicol totodată!

(Probe de cultură maghiară.) Într'un număr mai recent al foi umoristice maghiare „Bolond Istók“, a apărut la locul prim o poezie intitulată: „A mokányok“ și cu refrenul: „Nu făcse lărma moj mokány!“ — Poezia aceasta ar merita să fie tradusă în toate limbile culte, ca o probă patentată a culturii maghiare. Însă, — durere (?), — cu greu se va afla vre-o limbă cultă, în care să poji da de termeni, care se potrivească baremi cât de cât cu terminii „alosi“, de care e plină această murdărie literară, și care, — precum arată și titlul, — sînt adresați nouă. Numai pe nimerite vă citez aici două, ca „gégengúz“ și „ronda esürhe“, pentru care nu aflu termeni corespunzători în limba noastră. — Tot în acest număr este și o invitare la abonament în formă de proclamațiune, în care aflăm într'altel și cuvintele aceste a mabile: „Fel — a dákorumany Mironokkal!“ Nu vom traduce pe românește această infamie, care e deopotrivă caracteristică atât pentru redacția numitului ziar, cât și pentru publicul maghiar, care dă ascultare acestei invitări și abonează o astfel de foaie. — Apoi se mai spună cineva, că nu Ungurii sînt chemați de-a răspândi cultura în Orient! — *iuon* —

CRONICĂ

Portretul Maiestății Sale ca dar Sultanului. O telegramă din Constantinopol dela 6 l. c. anunță, că ambasadorul austro-ungar Calice a predat Sultanului în audiență privată portretul Maiestății Sale Monarhului nostru în mărime naturală. Portretul e zugrăvit de pictorul Lullemand.

Autonomia comitatului. După-cum i-se anunță din Odorheul-săcesu lui „Ellenzék“, adunarea generală a comitatului Odorheului a decis cu mare majoritate, la propunerea lui Gavril Ugron, a adresa casei deputaților o petițiune pentru municipalism.

Români la expoziția din Praga. În „Gazeta Transilvaniei“, numărul sosit azi aici, aflăm o telegramă din Praga, cu data 6 Octomvrie, care, precum vedem, e identică cu aceea ce ni-s'a trimis și nouă. Eată-o: „Românii ardeleni au sosit aseară la Praga în număr de 30. La gară fură călduros salutați de către o delegațiune compusă din profesorii universitari Drii Jarnik, Pic și avocatul Podlipno, reprezentantul clubului Cehilor tineri. Seara au urmat invitări la reprezentația teatrului național cehic. Astăzi la 11 oare Românii au vizitat corporativ expoziția. Primire solemnă la poarta expoziției. Dr. Sedlak, accentuând în limbă cehă, că stăruințele națiunii cehice și române au cam aceeași pîntă, binevenită e vizitatorii mulțumind de onoarea făcută. Dr. Jarnik, în limba română asigură de simpatii națiunii cehice, care deși nu e legată prin sânge și limbă, a avut în trecut aceeași soartă și are în prezent multe puncte de atingere cu Românii. Dr. Mureșianu mulțumii în limba cehă cu puține cuvinte pentru doosebită atenție și călduroasă primire; apoi continuând românește, arătă motivele vîitei române la expoziție și încheia cu vii urări pentru prosperitatea națiunii cehice și a Boemiei. Numerosul public asistent aclamă cu entusiasm pe Români și vorbitori și mai ales pe Mureșianu“.

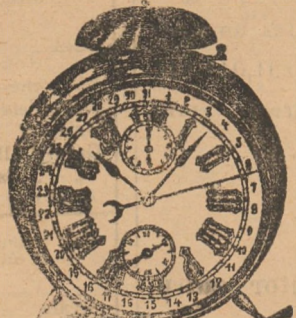
Din muzeul comercial budapestan. La 26 l. c. n. se va instala în București, pe Bulevardul-Academiei, depositul de mostre al muzeului comercial budapestan. Exponenții muzeului comercial sînt provocați din partea direcțiunii prin circular a se folosi de această ocaziune pentru introducerea fabricatelor lor în România. Direcțiunea a provocat mai departe pe acei industriași, ale căror obiecte au sîrinit atențiunea la expoziție din Comorn și Timișoara, a-și expune fabricatele lor în muzeul comercial. Din acest circular ar mai fi de amintit, că exponenții muzeului comercial își pot expune gratis produsele lor în depozitele de mostre înființate în Belgrad, Sraievo, Fiume, Sofia, București și Malta. În muzeul comercial sînt expuse colecții de mostre ale artizilor care au trecut în

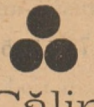
[1068] 23—50

Prețul
fl. 2.25

Cu Călințar
fl. 3.25

Ciasornic cu mecanism pentru deșteptat,
anker, noaptea luminător, înalt de 18 centimetri, căsulia de metal nicelat.

EMIL MAYER,

fabrica de ciasornice,
Wien, I., Bauernmarkt 12.

Ciasornice cu Cuo, căsulia frumos sculptată, minutar de os, cu mecanism, care bate ceasurile **fl. 8**. **Ciasornice Schwarzwälder** cu o față de porcelan de **7 policari**, bate oare întregi și jumătăți de oare **fl. 3**. **Ciasornice cu mecanism de deșteptat**, automate jux, prima **fl. 4**. **Ciasornice cu pendulă 1 metru în lungime**, umblă 8 zile, cu un serin bogat în sculptură **fl. 9**, cu sonerie **fl. 11**, cu sonerie și 2 ponduri **fl. 15**, cu 3 ponduri, sonerie și mecanism cu repetiție **fl. 25**, cu mecanism de a umbla o lună de zile și cu călințar **fl. 25**. **Ciasornice de argint** anker pentru domni având toate 3 capacurile de argint **fl. 10**, cu o căsuliță tare prima **fl. 12**, aceeași specie cu călințar **fl. 16**. **Ciasornice de argint** tula anker remontoir pentru domni ornate cu aur **fl. 17**, bregett spiral **fl. 21**. **Ciasornice de aur** anker remontoir pentru domni cu două capacuri de aur și mâner oval **fl. 40**, capac dublu **fl. 50**, poleiat luciu, sau bogat în gravuri, toate 3 capacurile de aur **fl. 60**. **Ciasornice simple de metal** pentru domni **fl. 4**, prima **fl. 5**, cu capac dublu **fl. 6**, **ciasornice cu cuc și prepețită**, sonerie și mecanism cu repetiție **fl. 18**.

Emil Mayer
dela 1 Noemvrie 1889 I., Bauernmarkt 12.

 Lista cu prețurile fabricii pentru tot soiul de ciasornice de părete și de buzunar gratis.

În timp de 3 zile
curgerea uretrei se vindecă, chiar
și dacă s'a ivit de timp îndelungat,
prin un remediu nou patentat, fără
ori-ce alte spese. [1108] 11—26

De a se comanda la
Dr. Tóth
Budapesta, IV. kerület, Deák Ferencz utca 3.
Prețul unei bucăți dimpreună cu
îndrumarea de folosire **fl. 4**, a
unei bucăți mai fine **fl. 5**.

A apărut și se află de vânzare
la Institutul Tipografic în Sibiiu

SAVITRI.

Povestire indică din Mahabarata.

Traducere
de
G. B. Duică.

Cu o prefață de Ioan Slavici.

Prețul unui exemplar:
25 cr. = 50 bani.
(Cu trimitere pe postă 5 cr. porto).

Toemai a apărut:

Clara Milici

—
Novelă
de
I. Turghenev.

Traducere din limba rusă
de
Enea Hodoș.

Institut Tipografic în Sibiiu.

Institutul Tipografic din Sibiiu.

A eșit de sub tipar:

Călințarul Poporului

pe anul visect
1892.

Anul VII.
SIBIIU.
Editura și tiparul „Institutului Tipografic.”

Numai 20 cr. exemplarul.

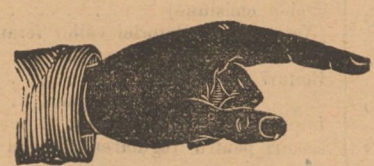
Numai 20 cr. exemplarul.

Cuprinsul: Călințar astronomic și bisericesc, cu povești economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1892. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Correspondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scala timbrelor. — Autoritățile bisericești în Ungaria. — Straja, de N. A. Bogdan. — Fata ori tigru?.. (Poveste arabă). Traducere de Ioan Russu Șirianul. — *Economic*: Ceva despre nutreț și nutrirea vitelor. — Iernatul albinelor. — *Poesii*: „Făurarul”, „Doamna Stanca” (1601 August 8), de I. Nenițescu. — „Pe lângă boi...”, de G. Coșbuc. — „Cu lacrimi...”, de A. C. Cuza. — „Banca solitară”, de George Murnu. Socoteala jidănească, de George Adamescu. — *Anecdote din popor*: Țigani flămânzi la Ispravnic. — Țigani la Logofet. — Țigani la Vodă. — Doine populare. — Tirgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. — Insetate.

 Văndătorilor se dă rabatul cuvenit.

TELEGRAMA!

Neguțătoria mea de vestminte din Piața-
mare nr. 18 cu 1 Iulie a. c. am mutat-o în

Strada Cisnădiei nr. 20

totodată respectuos aduc la cunoștința on. **P. T. public**, că în
noul local m'am provădut pentru sezonul de toamnă cu un mare
și proaspăt sortiment de **pardesiuri, paltoane elegante,**
blăni de stradă și de **călătorie, haine pentru copii** și
bărbați prelângă prețuri foarte moderate **plătibile în rate.**

Cu toată stima

[1117] 6—10

 Strada Cisnădiei nr. 20. **Isac Ascher,** Strada Cisnădiei nr. 20.